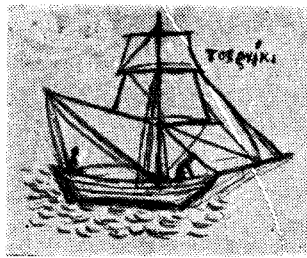

Ἡ πατρίδα μου τ' Αἰθαλί εἶχε πολλά καΐκια καὶ καράβια. Μὰ δὲν τὰ ναυλώνανε ξένοι, ἀλλὰ οἱ ἴδιοι οἱ Αἰθαλιῶτες. Μ' αὐτὰ ταξιδεύανε τὰ λάδια καὶ τὰ σαπούνια τους,

πὺ ἦτανε τὰ καλύτερα στὸν κόσμo, ὅπως ἄκουσα νὰ λένε καὶ στὴ Μαρσίλια. Ἄλλα ἀπ' αὐτὰ ταξιδεύανε στὴν Πόλη, ἄλλα στὴ Σμύρνη, καὶ τὰ πιὸ μεγάλα ταξιδεύανε στὴ Βλαχιά καὶ στὴ Ρουσία. Καμμιά φορά πηγαίνανε κ' ἴσαμε τὸ Μισίρι, στὸ Τριέστι καὶ στὴ Μαρσίλια.

Τὰ μικρὰ σκαριά ἦτανε ἀχταρμάδες, τσερνίκια, σακολέβες, μπραντούσκες, περάματα, πένες. Τὰ μεγάλα ἦτανε μπομπάρδες, μὲ φαρδεῖες σκάφες, μὲ πλήρη λοξή, σὰν τοὺς ἀχταρμάδες, καὶ μὲ τάκο πίσω στὴν πρύμη. Ἡ ἀρματωσιά τους ἦτανε δυὸ ἄλμπουρα, τὸ ἕνα μὲ σταύρωσες, τ' ἄλλο μὲ μπούμα. Καραβόσκαρα δὲν εἶχανε οἱ Αἰθαλιῶτες. Καραβόσκαρα μὲ δυὸ καὶ τρία ἄλμπουρα ἐρχόντανε στ' Αἰθαλί ἀπὸ ἄλλα μέρη, γιὰ νὰ φορτώσουνε ἢ γιὰ νὰ ξεφορτώσουνε διάφορεςπραμάτειες, γιὰτὶ ἦτανε μεγάλη καὶ πλούσια πολιτεία, κ' εὑρίσκει κανέννας ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα.

Ὁ καπετάν - Στέλιος ὁ Καρνιαγοῦρος πρῶτα ταξίδευε χρόνια στὴ Μπραῖλα, φορτωμένος λάδια δικὰ του ὕστερα εἶχε πάρε - δῶσε μοναχὰ μὲ τὴν Πόλη. Στὴν Πόλη εἶχε πολλές γνωριμιές, τὸν ξέρανε Ρωμοὶ καὶ Τοῦρκοι καὶ τὸν εἶχανε σὲ μεγάλη ὑπόληψη, γιὰτὶ, ἐκτὸς πὺ ἦτανε σοβαρὸς ἄνθρωπος καὶ κουδαρντάς, ἀλλὰ καὶ στὸ παρουσιαστικὸ ἦτανε ἐπίσημος, μεγαλόσωμος, ἐμορφάνθρωπος, λὲς κ' ἦτανε ἀπὸ πασάδικο σόγι. Ὅπου νὰ ρωτοῦσες τὸν ξέρανε. Οἱ Τοῦρκοι τὸν λέγανε Αἰθαλικλί - Στέλιο ἢ καμπουντάν - Στέλιο.

Ἡ μπομπάρδα του ἄραζε πάντα στὸ ἴδιο μέρος, καὶ ξεχώριζε ἀνάμεσα στὰ λογῆς - λογῆς πλεούμενα, πὺ μερμηγκιάζανε μέσα στὸ λιμάνι, ἐμορφο σκαρί, ἀρχοντικὸ σὰν τὸν καπετάνιο τῆς, βαμμένο μὲ μεράκι, καθαρὸ, κουδέρτα καθρέφτης, πανιὰ πάντα καινούργια, ξάρτια, ἄγκουρες, καδένες, ὅλα σὰν ζωγραφιστά. Ὁ τάκος τῆς πρύμης ἦτανε ἐμορφοσκαλισμένος μὲ πλουμίδια σοβαρά, σὰν νὰ ἔτανε κανένα σκαλιστὸ προσκυνητάρι κανωμένο ἀπὸ μάστορη ταλιαδοῦρο,

μὲ δυὸ περιστέρια πὺ βαστούσανε ὀπὺ ἔγραφε: «Τοὺς μέλλοντας πλε

Μιά φορά ἔτυχε νὰ βρεθοῦνε στὸν τάνιοι, ὁ Στέλιος Καρνιαγοῦρος καὶ ὁ Γρίτσας, ἄλλο σκέδιο αὐτὸς, ξερακὸς τῆς. Πηγαίνανε καὶ φουμάρανε νὰ πηγαῖνε στ' ἄλλο. Ὁ Γρίτσας τῆς, καὶ ὁ ἄλλος εἶχε τέτοιο σαλταντὸν πὺ πηγαίνανε πάντα καὶ καθόντανε ἄλλοι, θαλασσινοὶ, ἐμπόροι καὶ γροθροποὶ.

Ἐκεῖ λοιπὸν πὺ κουβεντιάζανε ἄλλη ἄκρη τοῦ καφενέ, σηκώθηκε ὁ κόσμος μαζεύτηκε νὰ δεῖ τί ἐγινε. Ἐμείνανε στὸν τόπο τους.

Ἡ φασαρία, ἀντὶ νὰ καταλαγαῖα μάχαίρια νὰ σκοτωθοῦνε. Τότε σηκώθηκε ὁ καπετάν - Στέλιος, βαρὺς, καὶ πῆγε κοίμαται οἱ μαλωμένοι, σταματήσανε τὸν καπετάνιο, αὐτὸν πὺ ἔκανε τὸν πιὸ πρῶτο σακκὶ ἄχυρο, καὶ τὸν σφεντόνισε μὲ τέσσερες τοῦμπες, κ' ὕστερα σηκώθηκε ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ, ὡς πὺ βρῆκε τὴν φάση τοῦ φόβου. Στὸ μεταξύ, ὁ ἄλλος πὺ τῆς νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, πέταξε τὸ μαχαίρι στὸ ποδάρι, καὶ ὡς νὰ καταλάβουνε τί καφενέ. Ὁ Καρνιαγοῦρος πῆγε καὶ φουμάριζε, σὰν νὰ μὴ γίνηκε τί.

Στὸ μεταξύ φτάξανε οἱ ζαπτιέμπασης ἦτανε ἕνας χοντρὸς μαυρομάτης ἔμαθε τί ἔκανε ὁ καπετάν - Στέλιος ἔμαθε ἔμαθε γελᾶζοῦμενος, καὶ πιάσανε καὶ τὸν καπετάνιο.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα δέσανε μετὰ τὸν λεγόμενος Λουκιμάς, νερὸ ἔπινε πιάσῃ στὶ κοντὰ στὸν θαυμασμὸ πὺ εἶχε σ' αὐτὸν εἶχανε τὰ φερσίματά του, καὶ γιὰτὶ

* Νοματάρχη.

εἶχε πολλά καίτια καὶ καρδία. Μὰ
 ἔβιοι οἱ Ἀτθαλιῶτες. Μ' ἀβὰ τὰ ταξί-
 κωνε τὰ ἄδρια καὶ τὰ σαυόνια τοὺς,
 ἦτανε τὰ καθύστερα σὸν νόμο, ὅ-
 ἄκουσα νὰ λέγε καὶ σὴν Μαρσίλια.
 ἄν ἀπ' ἀβὰ ταξίδευαν σὴν Πόλην,
 α σὴν Ζηύρη, καὶ τὰ πιδ πηλάκα
 Κανιὰ φορὰ πηγαινανε κ' ἴσαιε τὸ
 ἦρι, σὸ Τριεῖσι καὶ σὴν Μαρσίλια.
 Τὰ μικρὰ σκαρὰ ἦτανε ἀχταρμα-
 αντοβοκες, περὰματα, πέτες. Τὰ ἡε-
 κροβείεσ σκάφεσ, ἡ πάλωρη ἰοῆ, σὸν
 ἴσιω σὴν πρῆν. Ἡ ἀρματωσία τοὺς
 πταυροσες, τ' ἄλλο ἡε ἡποβια. Καρ-
 ωτες. Καρπαδοσκαρὰ ἡε βυδ καὶ ἴτια
 ἰ ἀπὸ ἄλλα ἡερη, γὰ νὰ φορτωσουνε
 ἡεσ περὰματα, γιὰ ἡε ἡτανε πηλάκην
 ἡε κανένας ἀπ' ὄκα τὰ πρᾶγματα.

ος καὶ ὁ Βασίφ - ἐφένης.

ἡε βυδ περσιεῖα τοὺ βαστούσανε ἡε τίς ἡῦτες τοὺς ἡὰ κορδέλα
 ὄπου ἔγραφε: «Τὸν ἡέλλοντανε ἡέειν διαφύλαξον, Κόβιε.»
 τάνιοι, ὁ Ζηέλιος Καρνιαγούδος καὶ ὁ Νικόλαος ὁ Κορτογιώργης ὁ
 Πρίτας, ἄλλο σκέδιο ἀβτός, ἔφακκιανός, εὐκολομικλήτος, ἡωπατα-
 τῆς. Ἡ γαίανανε καὶ φοιτᾶνανε ναρμιάε σ' ἔναν καφεῖ σὸ Χαδία-
 ρόχανο. Καθόντανε κ' οἱ βυδ ἡε τὰ ἡαρκούτσια σὸ νὰ χέρι, ἡε τὰ
 κοιμπολόγια σ' ἄλλο. Ὁ Πρίτας εἶχε τὸση ἡάρη σὴν κοὐβέντα
 τοῦ, καὶ ὁ ἄλλος εἶχε τὸση σαταναταλίκι σὸ παρπουσιαστικὸ τοῦ,
 ποὺ πηγαινανε πάντα καὶ καθόντανε κορὰ τοὺς εἰδῶν - εἰδῶν ἄν-
 θρωποι, θαλασσοιοί, ἔμποροι καὶ γραιμιατικοί.
 ἦκετ ἰοιτὸν τοὺ κοὐβεντιάζανε, ἔγινε ἡια παρῆγγιση σὴν
 ἄλλη ἄκρη τοὺ καφεῖ, σκηθῆκε ἡια ἀναμυπομπουλάκα, καὶ ὄλος ὁ
 κόςμος ἡαξέβεντῆκε νὰ βετ τί ἔγινε. Μοναχὰ οἱ βυδ καπετάνιοι ἀπο-
 ἡείανε σὸν τὸπο τοὺς.
 Ἡ φασαρία, ἀντι νὰ καταλαγιάσει, ἡλήθυε. ὄς ποὺ ραβῆζανε
 ἡαχαρία νὰ σκοθῆκε ἡε τὴν ἡουχία τοῦ ὁ κα-
 πετάν - Ζηέλιος, βαρὸς, καὶ ἡῆγε κορὰ καὶ, ἡοναχὰ ποὺ τὸν εἰδανε
 οἱ ἡαχαιῖοι, σκαματῆσανε τὸν κορδα. Ὁ Καρνιαγούδος ἀρπαξέ
 τὸν ἔναν, ἀβόν ποὺ ἔκανε τὸν πιδ παλάγκαρὰ, σὸν νὰ ἦτανε κανένα
 σακκί ἄχυρο, καὶ τὸν σφενδόνε ἡε τὸση ἀνκαῖν, ποὺ ἔκανε ἡεῖς -
 ἡεσφεῖς τοῖσῆτες, κ' ὄστερα σκηθῆκε ἀπὸνω σασισιπείνος, κ' ἔτρεξε
 ἀπὸ βῶ καὶ ἀπὸ κει, ὄς ποὺ βῆκε τὴν ἡόρτα κ' ἔγινε κανπὸς ἀπὸ τὸν
 φόδο τοῦ. Ζηέλιος, ὁ ἄλλος ποὺ τὴ γλῦτωσε, ἔνας Ἀρπιένης, ἀντι
 νὰ τὸν εὐχαριστήσαι, πέταξε τὸ ἡαχαίρι καὶ τὸν χτύπησε ἔφαρσα
 σὸ ποδάρι, καὶ ὄς νὰ καταλάθουνε τί ἔγινε, χάθῆκε καὶ ἀβτός ἀπὸ τὸν
 καφεῖ. Ὁ Καρνιαγούδος ἡῆγε καὶ κἀθῆσε σὸν τὸπο τοῦ κ' ἔπιασε
 καὶ φοιτᾶρις, σὸν νὰ ἡῆ ἡῆκε τῆποτα.
 Ζηέλιος ἔκανε ἡαυροῦς ἡαυροῦς ἡαυροῦς ἡε γαλακθῆρωπος. Ζᾶν
 ἔπιασε τί ἔκανε ὁ καπετάν - Ζηέλιος, ἡῆγε κορὰ τοῦ καὶ τὸν χα-
 πέτῆσε γελακούβεντος, καὶ πιδανε καὶ κοὐβεντιάζανε.
 Ἄπὸ κείνη τὴ ἡερα δέσανε πηλάκην φιλία. Ὁ Βασίφ - ἐφένης, ὁ
 γελήμενος Ἀουκιάς, νερὸ ἔπινε πιδ σ' ὄνομα τοῦ Καρνιαγούδος, γιὰ-
 τῆ, κορὰ σὸν θαυμασιὸν ποὺ εἶχε σ' ἀβόν γιὰ τὴ ἡεγαλοπρέπεια τοῦ
 εἶχανε τὰ φορῆτα τοῦ, καὶ γιὰ τὸν δὲν ἔδωκε ἀρεπὸς ἄδρος ἀπὸ

τὸ στόμα του, εἶχε μάθει κι ἀπὸ πολὺν κόσμον σὲ τί ἐκτίμηση τὸν εἶχανε τὸν καπετάν - Στέλιο. Ὅποτε πήγαινε στὴν Πόλη ὁ Καρνιαγοῦρος, ἀπὸ τὴν παρέα του δὲν ἔλειπε ὁ Λουκιᾶ - ἐφέντης. Τὸν Ἄρμενὴν τὸν ἐπιασε, καὶ θὰ τὸν σκότωνε, μὰ ὁ καπετάνιος τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀφήσει, κ' ἔτσι ἔκανε. Αὐτὰ γινήκανε στὰ 1898, τὸν Ἰούνιο.

Στὰ 1903, παραμιονὲς τὰ Χριστούγεννα, ξαναβρεθήκανε πάλι οἱ δυὸ καπετάνιοι, ὁ Καρνιαγοῦρος κι ὁ Γρίτσας, μαζὶ μὲ τὸν Βασίφ - ἐφέντη, καὶ πήγαινε νὰ φᾶνε στὸν Γαλατὰ, στὴν ταβέρνα τοῦ Μπουγιούκ Ἀϊναλῆ, ποὺ μοναχὰ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα δὲν εὔρισκες. Ἀλλὰ οἱ δυὸ Ἀἰθαλιῶτες νηστεύανε, γιατί ἦτανε σαρακοστή, κι ὁ Βασίφ - ἐφέντης νήστευε κι αὐτὸς μαζὶ τους, δὲν ἤθελε νὰ φάγει κρέας.

Σαρακοστιανὰ φαγιὰ τὰ λέγανε, μὰ τέτοια σαρακοστή εἶναι καλύτερη ἀπὸ Λαμπρὴ. Εἶχανε δυὸ λογιῶν χαδιάρη, μαῦρο καὶ παντερμαλίδικο, χταπόδι τουρσί καὶ ξερό, ψημένο στὰ κάρβουνα, μύδια, στρείδια, φουσέκες, καλόγνωμες, καραβίδες, ἄλλα τουρσιά, σαλατικά, ρετσέλια. Ἦτανε καλοφαγάδες ἐκεῖνοι οἱ μακαρίτες. Γι' αὐτὸ κι ὁ Βασίφ, ποὺ ἦτανε ἀπὸ φυσικὸ του φαγάς, παράφαγε κείνη τὴ μέρα.

Ἀπὸ κεῖ τραβήξανε στὸν καφενέ.

Ἐκεῖ ποὺ πίνανε καφέ, ὁ Βασίφ - ἐφέντης ἄλλαξε ὄψη, τὰ μάτια του γουρλώσανε, ἔπεσε τὸ φλιτζάνι ἀπὸ τὸ χέρι του, ἔγειρε, ἔγειρε, κι ἀπόμεινε ξερὸς ἀπάνω στὴν καρέκλα. Τὸν χτύπησε νταμπλάς*.

Ἦτανε ἀνήμερα τ' Ἁγιοῦ - Σπυρίδωνα.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ἄλλαξε ὁ καπετάν - Καρνιαγοῦρος. Αὐτὸς ποὺ δὲν ἔκλαφε ποτέ του, ὀλοένα δάκρυζε, κι ὄλοι ἀπορούσανε.

«Τὸν πήραμε στὸν λαιμὸ μας τὸν ἄνθρωπο!» ἔλεγε καὶ ξανάλεγε στὸν καπετάν - Νικόλα. «Ἔσκασε ἀπὸ τὰ θαλασσινὰ, γιατί δὲν ἦτανε συνηθισμένος!»

Ὑστερα ἔλεγε πάλι συλλογισμένος:

«Φαίνεται πὼς δὲν ἔκανε νὰ νηστεύει, νὰ κάνει σαρακοστή μαζὶ μας, γιατί ἦτανε ἀλλόθρησκος. Ὁ Θεὸς ὀργίστηκε. Ἔτσι μοῦ εἶπε ὁ παπα - Κουστουλίδης!»

Αὐτὴ ἡ ἰδέα τὸν ἔτρωγε σὰν σαράκι. Ἐκεῖ ποὺ καθότανε καὶ φουμάριζε, μουρμούριζε:

«Κρίμα στὸν ἄνθρωπο! Κρίμα στὸν ἄνθρωπο! Κ' ὕστερα λένε Τοῦρκος, κι ἀβάφτιστος! Μπρέ, μπρέ, μπρέ! Ἐγὼ νὰ πέσω σὲ τέ-

* Ἀποπληξία.

τοιο σεκλέτι*! Ἀδερφός μου νὰ ἴτανε Μωρέ, τί πάθαμε, χρονιάρες μέρες!

Σὲ λίγες μέρες κάνανε πανιὰ τοῦ καπετάν - Στέλιου καὶ τὸ τσερν Γρίτσα, γιὰ νὰ ἴναι στ' Ἀἰθαλί τὰ Χ

Μέσα στὸ μπουγάζι ἀρμενίσανε βροχή. Ὁ καιρὸς ἦτανε λεβάντες. Ἄγέρας δυνάμωσε. Κατὰ τίς δέκα, π γύρισε στὸν σορόκο καὶ φουρτούνιασε. Ὁ οὐρανὸς γίνηκε κατάμαυρος σὰν νιὰ καὶ βαστούσανε πλώρη ἀπάνω πήγαινε ἡ μπομπάρδα κι ἀπὸ πίσω π ἡ θάλασσα δὲν ἔμπαινε στὰ πανιὰ ἔχασε τὸ ἴνα καρὰβι τ' ἄλλο. Τ' ἀστ ἀπὸ τὸ μανιασμένο πέλαγο. Ἡ θάλα ἡμερη καὶ χαρούμενη μὲ καλὸν καιρ νή, σὰν νὰ ἴτανε ἀνεκατεμένη μὲ βουνά, π' ἀνεβοκατεβαίνανε καὶ κυλ καὶ τρόμος, λὲς καὶ βρισκόσουνα στή δα πάλευε παλληκαρίσια, σηκωνόταν καὶ ξανάπεφτε βαρειά, σὰν βουβάλα λιά της ἀμπώχοντας τὰ νερά, ποὺ β πὼς ἡ ὀργὴ τῆς θάλασσας ἔβγαине ἀπ βάθο της, γιατί αὐτὸ τὸ κλειστὸ πέλα τακόσα μέτρα. Τὰ νερά μπαίνανε ἀπὸ τὴν πρύμη, κ' εἶχανε πάρει τὰ μου σκύλο τοῦ καραβιοῦ.

Ὁ καπετάν - Καρνιαγοῦρος ἦταν Τὸν ἔδερνε τὸ χαλάζι, τὸν σκεπάζα ἔδινε πεντάρια. Εἶχε περάσει πολλὰ μαῖστρα καὶ μὲ τὴ μπούμα ἡ μπομπάρ φουσκωτὲς μάσκες της τὰ βουνά ποὺ

Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ βασίλειμα τοῦ φεγγιά κατὰ τὸν μπουνέντε, σὰν νὰ μαυρίλα ποὺ πλάκωνε τὸν κόσμο, κι κι ἀπὸ σταθέντο φανήκανε τὰ Μαρμα

* Στενοχώρια.

τοιο σεχλέτι*! Άδερφος μου γά τανε, πάλε δέ θά ήε κούτιζε έτοιμο...

Μωρέ, τί πάθατε, Χρονιάρες μέρες! Ούφ! Ούφ!

Ζέ λίρες μέρες κάνανε πανιά τά δυό τά κατίκια, ή υπομπάρδα του καπετάν - Στέλιου και τό τσερνίκι του καπετάν - Νικόλα του

Πρίτσου, γιά γά και στ' Άνθάλι τά Χριστούγεννα.

Μέσα στό υπομπάρδα ήε λίγον άγέρα και ήε φιάλη

βροχί. Ο καιρός ήτανε γεδάντες. Άπια ήόγανε στόν Μαριμαρά, ό

γύριε στόν σφοδρό και φουρτούνιασε, ήε άσραπαές κι άσραπαές

άγέρας δυνηώσε. Κατά τίς δέκα, πριν από τό ήεσημέρι, ό καιρός

Ο οδρανός γίνηκε κατκήκωρος σάν γά νύχτωσε. Μουδάρανε τά πα-

νιά και βατσούσανε πάλωρη άπάνω στό Κεπού - Ντάγ. Μπροστά

ήε λίγον ή υπομπάρδα κι από πίσω πηγαινε τό τσερνίκι. Μά σέ λίγο

έχασε τό γά καρδί τ' άλλο. Τ' άσραπαές κι υπομπάρδα ήε άπάνω

άπό τό κανισαμένο πέλαγο. Η θάλασσα του Μαριμαρά, που είσαι

ήμερη και χαροβιένη ήε κελόν καιρό, είχε γίνει άγνώριστη, ήελα-

νι, σάν γά τανε άνεκατείενη ήε φοβίτο. Σήκωνε κέτι σκουεϊνά

βουά, π' άνεδοκατεδάλιανε και κυλούσανε κατά τόν βοριά, φοβός

και τρόμος, άεε και βρισκόσουνε στη Μαύρη Θάλασσα. Η υπομπάρ-

δα πάλεγε παλάγκηκισία, σηκωνότανε ήε τό υποστρόφι στόν οδρανό,

και έανδάπεφε βραεία, σάν βουδάλα άγροίεϊεϊενη, ήε τη φαρέδει και-

λιδά της άμπωχωνότανε τά νερά, που βράζανε ένα γύρω της. Θαρρείς

πως ή όρη της θάλασσας έόγαινε από τά έγκαστά της, από τό άπασο

βάθο της, γιάτι από τό κλειστό πέλαγο έχει βάλω ήεχρη χίλια πεν-

τακόσα μέτρα. Τά νερά μπαίνανε από την πάλωρη και βγαίνανε από

την πρήμη, κ' είχανε πάρει τά ηουσαμιάδενια παραπέτα και τόν

σύνλο του καρδέιου.

... σόε πηγαινε στήν Πόλη ό Κερνιανόυ-
... πτε ό Δουκιά - έφέντης. Τόν Άρπείνη
... έ, ήε ήε ό καπετάνιος τόν παρακάλασε
... όντά γίνηκανε στά 1898, τόν Τόυνο.
... Χριστούγεννα, έανδρεθήκανε πάλι
... ρος κι ό Πρίτσας, ήε ήε τόν Βασίφ -
... τόν Παλατά, στήν ταβέρνα του Μου-
... πουλιού τόν γάλα δέν εβόρακεε. Άλλά
... γιάτι ήτανε σαρακοστή, κι ό Βασίφ -
... τους, δέν ήθελε γά φαγει κρέας.
... έλανε, ήε ήε τείτοια σαρακοστή είσαι
... δού λογίων χολιάρι, ήεδρο και παν-
... κι έσο, φημένο στά κάρδουνα, ήεδία,
... , καρδέδες, άλλα τούρα, σαλατικιά,
... έ κείνοι οι ήεκαρίτες. Τ' από κι ό
... του φαγάς, παραφαγε κείνη τη ήερα.
... καφεζέ.
... κούφ - έφέντης άλλαζε όψη, τά ήετία
... έξάνι από τό χέρι του, έγειρε, έγειρε,
... κάρδελια. Τόν χούπησε υπαίτηλάς*.
... πρίτσουα.
... έζε ό καπετάν - Κερνιανόυρος. Από
... ένα δάκρυζε, κι όλοι άπορούσανε.
... έ, ήε ήε τόν άθρωπο! « έλαγε και έανδάλαγε
... έ, ήε ήε τόν άθρωπο! Εγώ γά πείσω σέ τεί-
... γιότιένος:
... ήε ήε σαρακοστή ήεζέ
... : Ο θεός όργιστηκε. Ετσι ήε είπε
... τάν σαρακι. Ηεετ ήε καθότανε και

* Στενοχώρα.

ρισε καλά, γιατί ή μπομπάρδα ξέπεφτε με τὰ λίγα πανιά πού ἀρμένιζε, και μπήκε μέσα στο μπουγάζι, ανάμεσα στη στεριά και στα νησιά, και πήγε και φουντάρισε πίσω από τὸ ἕνα, πού βρίσκεται πιό κοντὰ στη στεριά και πού τὸ λένε Πασά - Λιμάν. Ὁ Καρνιαγοῦρος εἶχε ποδίσει κι ἄλλη φορά σ' αὐτὸ τὸ νησί, κοντὰ σ' ἕνα μοναστήρι τῆς Ἁγίας - Παρασκευῆς.

Σὰν φουντάρανε και μαῖνάρανε τὰ πανιά, ὁ καπετάνιος εἶπε: «Ὁποῖος πνίγηκε, μετάνοιωσε!»

Ἐξὸν ἀπὸ τὸν σκύλο, ἄνθρωπος δὲν πνίγηκε. Ἀπὸ τὶς δυὸ βάρκες, εἶχε ἀπομείνει ἢ μιὰ ἀπάνω στὴν κουβέρτα. Τὴ ρίξανε στὴ θάλασσα κ' ἤβγανε ὄξω δυὸ νοματέοι και πήγανε στο μοναστήρι κι ἀνάψανε κεριά. Κυρίζοντας, φέρανε βελόντζες για νὰ σκεπαστοῦνε, κ' ἕνα πάπλωμα για τὸν καπετάνιο, γιατί τὰ δικά τους ἦτανε βρεμένα.

Καθῆσανε ἐκεῖ πέρα δυὸ μέρες. Ὁ καπετάν - Γρίτσας δὲν φά νηγε.

Τὴν τρίτη νύχτα ὁ ἀγέρας ἔπесе ὀλότελα κ' ἔδρεχε ὡς τὴν αὐγή. Ὁ καιρὸς γύρισε στὸν βοριά. Κάνανε πανιά και τὴν ἴδια μέρα περάσανε τὸ Τσανάκ - Καλέ. Ὁ καιρὸς ἦτανε καθαρὸς, χωρὶς σύννεφα. Τὴν ὥρα πού βασίλευε ὁ ἥλιος, βρισκόντανε βορινὰ ἀπὸ τὴν Τένεδο, και κείνη τὴν ὥρα εἶδανε τὸ τσερνίκι τοῦ καπετάν - Νικόλα, πού πήγαινε πιό γιालό, μαζί μ' ἕνα ἄλλο καῖκι.

Τὸν χουγιάζανε και πέσανε κοντὰ, και πήγε ὁ καπετάν - Γρίτσας με τὴ βάρκα ἀπάνω στὴ μπομπάρδα. Τοὺς εἶπε πὼς, τὸν καιρὸ πού χωριστήκανε, αὐτὸς τράβηξε ἀνοιχτὰ ἀπὸ τὰ Μαρμαρονήσια και, με ὄλο τὸ στραπάτσο πού ἔφαγε ὄλη τὴ νύχτα, δὲν πόδισε, ὡς πού ἔφταξε στο Τσανάκ - Καλέ, κ' ἐκεῖ φουντάρισε και κάθησε και περιμένε τὸν καπετάν - Στέλιο, γιατί τοῦ εἶπανε πὼς ἡ μπομπάρδα δὲν εἶχε περάσει ἀκόμα. Και πὼς βαρέθηκε πιά νὰ τὸν περιμένει, κ' εἶχε κάνει πανιά λίγο πριν νὰ περάσει ὁ Καρνιαγοῦρος ἀπὸ τὸ Τσανάκ - Καλέ. Τὸ καῖκι του δὲν ἔπαθε καμμιά ζημιὰ.

Σὰν σκοτεινιάσε, ὁ χιονιάς κατέβηκε με τὰ παιδιὰ του, ὅπως λένε οἱ θαλασσινοί. Τὰ δυὸ καῖκια πέσανε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν Τένεδο, κ' ἐκεῖ ξημερωθήκανε. Καθῆσανε και τὴν ἄλλη μέρα, τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολύτριας. Ὁ καιρὸς ἦτανε ὁ ἴδιος και χειρότερος.

Ἐημερώνοντας τὴν ἄλλη μέρα, προπαραιμονῆ Χριστούγεννα, φουρτούνα κι αμέτι και κρύο τάντανο! Κάνανε τὸν σταυρὸ τους και φύγανε με λίγα πανιά, σχεδὸν ξυλάρμενοι, ὡς πού καθατζάρανε τὸν

Καρὰ - Μπαμπά. Ἀπὸ κει ὀρτσάρανε φτάξανε ἀντίκρυ ἀπὸ τὰ Μοσκονήσια.

Ὁ χιονιάς κατέβαζε ἀνεμόδροχο κότανε ἀπὸ πάνω τους ἀνταριασμένο νο με τὰ σύννεφα τῆς χιονιάς. Ὁ ἀγέ μολύδι μέσ' ἀπὸ τὶς νεροφαγιές τοῦ νὰ βράζει, και μπατάριζε τὰ δυὸ και ἀρμενίζανε μοναχὰ με τοὺς φλόκους μουδαρισμένα.

Φτάνοντας ἐκεῖ πού εἶπα, τὰ δύο ξανε και μπήκανε μέσα στο Ταλιάνι ρέματα τραβούσανε κατὰ μέσα στο μῦρα, νύχτα πιά, φουντάρανε και τὰ διλὴ τὸν Γιαλό κ' ἡ μπομπάρδα στὴν φανε ὄλα ἀπάνω στα καῖκια, βγήκανε πῆγε στο σπίτι του.

Ἡ πολιτεία ἦτανε χαρούμενη και σοῦσε ὁ χιονιάς παγωμένος, και βούιζι ριὰ φεγγοβολούσανε ἀπὸ τὴ φωτοχισμάρια ἀπὸ παιδιὰ με τὰ φανάρια, και

Τὴν ὥρα πού ἔμπαινε στο σπίτι ἡ πόρτα ἦτανε ἀνοιχτὴ και τὰ παιδι

Ἰδοῦ ὁποῦ σὰς εἶπαμεν ὄλο τοῦ Ἰησοῦ μας τοῦ Χριστοῦ! Και σὰς καλονυκτίζομεν, τὸ ὀλίγον ὕπνον πάρετε και Και βάλετε τὰ ρούχα σας, με στὴν ἐκκλησίαν τρέξατε, με

Κι ὁ καπετάν - Στέλιος, ἀφοῦ ὁ και κείνος και πήρε λίγον ὕπνο και, μ σηκώθηκε με τὶς καμπάνες πού χτυπα καμπαναριά.

Ὁ κόσμος βούιζε χαρούμενος σ ἐκκλησιές, οἱ πόρτες τῶν σπιτιῶν ἦταν κορίτσια και ἀγόρια ντυμένα με τὰ και

* Νὰ τ' ἀναποδογυρίσει.

ἔπειθε με τὰ λίγα παυὰ πὸν ἀρι-
επιμετῶν, ἀνάμεσα στὴ σερβὰ καὶ στὰ
ἑπιμετῶν ἀπὸ τὸ ἔνα, πὸν βρῆκαται πὸν
ἄνευ Πάα - Διμά, Ὁ Καρνιαγοῦρος
ἔπειθε τὸ νῆα, κοτὰ σ' ἔνα μοναστηρι

ἔπειθε τὸν βάρ-
ῶν στὴν κοῦβερτα. Τὴν πλῆθη στὴν θά-
λασσῃ καὶ πηγαυε στὸ μοναστηρι καὶ ἀνα-
βῆκεν ἔνα νῆα σκεπαστοῦ, καὶ ἔνα
ἄνθρωπος τὰ δικά τους ἤτανε βρεπῆνα.

Ὁ καρπὸς ἤτανε καθαρὸς, χωρὶς σὺν-
ῶν ἡλίου, βρῆκατον καὶ βρῆκα ἀπὸ τὴν
ἄνευ τὸν καρπὸν τοῦ καρπῶν - Νικῶκα,
ἔνα ἄλλο κατῆ.

ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.
ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.
ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.

ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.
ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.
ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.

ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.
ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.
ἔπειθε τὸν καρπὸν ἡλίου, καὶ πηγε ὁ καρπὸν ἡλίου.

Καρὰ - Μπαμπὰ. Ἀπὸ κεὶ ὄρταδρανε καὶ πηγαυε γιαλὸ, ὡς πὸν
φτάξανε ἀντικρυ ἀπὸ τὰ Μοσκονῆα.
Ὁ Χιονιάς κατέβαζε ἀνεπίδοχο ἀπὸ τὸ Κὰξ Ντάγ, πὸν στε-
νῶτανε ἀπὸ πᾶνω τους ἀναρρασιασμένο καὶ μελάνιασμένο, στεφανωμέ-
νο μετὰ τὰ σὺννεφα τῆς Χιονιάς. Ὁ ἀέρας χυψῶτανε βαρὺς ἀν κρυ-
ποῦν μετὰ τὴν νεροφαγίης τοῦ βουνοῦ, καὶ ἔκανε τὴν θάλασσα
νὰ βράξει, καὶ μπατάρειε τὰ σὺν κατῆα νὰ τὰ καίναντασται*, καὶ ἄς
ἀρπενίζανε μοναχὰ μετὰ τοῦς φάδοκους καὶ μετὰ τὰ μελᾶκα παυὰ πὸν
πυροδρασιμέννα.

Φτάνοντας ἔκει πὸν εἶπα, τὰ δῶσανε στὰ πρῆμα, καὶ προφτά-
ξανε καὶ μπήκανε μετὰ στὸ Παλιὰν πρῆν νὰ καλοσκοτεινιάσται. Πᾶ
πέματα τραποῦσανε κατὰ μετὰ στὸ μπουγάδι τ' Αἰθαλιῶν. Δὲ λίγη
ῶρα, νύχτα πιά, φουντάρανε καὶ τὰ σὺν μετὰ, τὸ τσερνίκα στ' Ἀγγε-
λῆ τὸν Πιαλὸ καὶ ἡ μπαμπὰρδα στὴν Κάτω Χῶρα. Ἀπὸ τὰ βολέ-
ψανε δᾶ ἀπᾶνω στὰ κατῆα, βρήκανε ὅσῳ οἱ γειμιστῆδες καὶ ὁ καθένας
πῆγε στὸ σπῆν τοῦ.

Ἡ παλιὰ ἤτανε χαρῶμενη καὶ πανηγυρικῆ, καὶ ὅλο πὸν φυ-
σοῦσε ὁ Χιονιάς παγμένον, καὶ βούιζε στὰ σαχυριτῆα. Πᾶ καμπανα-
ριὰ φεγγεδοῦσανε ἀπὸ τὴν φωτοχυσία. Στὸς δρόμους γυρῆσανε
σπᾶρια ἀπὸ παιδιὰ μετὰ τὰ φανάρια, καὶ λέγανε τὰ κάλαντα.

Τὴν ῶρα πὸν εἶπανε στὸ σπῆν τοῦ ὁ καρπῶν - Καρνιαγοῦρος,
ἡ πόρτα ἤτανε ἀνοιχτῆ καὶ τὰ παιδιὰ τζακίζανε:

Τοῦ ὅπου σὰς εἶπαμεν ὄλην τὴν ἱστορίαν,
τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τοῦ Χριστοῦ γένησαν τὴν ὄλην.
Καὶ σὰς καλονυκτίσομεν, πέσανε κοιμηθῆτε,
ὄλην ὄπνον πάρετε καὶ πᾶν σπῆθητε.
Καὶ βάλετε τὰ ποῦχα σὰς, εὐμορφα ἐνδύθητε,
στὴν ἔκκλησίαν τρέξατε, μετὰ προθυμίαν μπῆτε...

Κι ὁ καρπῶν - Στέβιος, ἀπὸ ἀλάξε ἀσπρόρουχα, πλάγιασε
καὶ κέινος καὶ πῆρε λίγον ὄπνον καὶ, μετὰ ὅλο πὸν ἤτανε ἀγρυπνιασμένον,
σηκώθηκε μετὰ τὴν καμπάναν πὸν χυψῶσανε χαρῶμενα ἀπὸ δῶδεκα
καμπαναρία.
Ὁ κῆπος βούιζε χαρῶμενος στὸς δρόμους καὶ πηγαυε στὴν
ἔκκλησίαν, οἱ πόρτες τῶν σπῆτων ἤτανε ἀνοιχτῆς καὶ μπακινωδολοῦσανε
κορτίσια καὶ ἄγρια ντυμένα μετὰ τὰ καλὰ τὰ ποῦχα τους. Πᾶ τραπέζια

* Νᾶ τ' ἀναποδογυρῆσαι.

ήτανε στρωμένα, και περιμένανε ν' απολύσει ή Λειτουργία, για νά πᾶνε νά φᾶνε οί νοικοκυρέοι.

Ὁ καπετάν - Στέλιος ἔβαλε τὰ καλὰ σαλβάρια του, ρούχα ἀκριβά και σοβαρά, ἔρριξε στίς πλάτες του τή βαρεία γούνα του, ἔστριψε τὸ μουστάκι του, και πῆγε στήν ἐκκλησιά, μαζί με τή γυναίκα του, με τοὺς δυὸ γιουὺς του και τήν κόρη του, ὅλοι τους ἔμορφοι και χαρούμενοι.

Ἄμα ἀπόλυσε ή ἐκκλησιά και τελειώσανε τὰ καλωσορίσματα, γυρίσανε στο σπίτι.

Και πάλιν σάν γυρίσετε εἰς τὸ ἀρχοντικόν σας,
εὐθὺς τραπέζι στρώσετε, βάλτε τὸ φαγητόν σας.
Και τὸν σταυρόν σας κάμετε, γευθῆτε, εὐφρανθῆτε,
δότε και κανενὸς πτωχοῦ, ὅστις νά ὑστερῆται.

Μ' ὅλη τή χαρὰ πού ἔφερε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον με τή Γέννησή του, ὁ καπετάν - Στέλιος ἦτανε στενοχωρημένος. Ἄπὸ τὸν νοῦ του δὲν ἔφευγε ὁ καιμένος ὁ Βασίφ - ἐφέντης, ἀκόμα και μέσα στήν ἐκκλησιά.

«Ἡμαρτόν σοι, Κύριε», μουρμούριζε, «για ἕναν ἀλλόθρησκο νά τὸ πάρῃ τόσο βαριά, σὰ νά ἔτανε αἷμα μου, σὰ νά ἔτανε ἀδερφός μου! Μὰ ἄραγε ὁ Χριστὸς ἦρθε σέ τοῦτον τὸν κόσμον μόνο για μᾶς τοὺς βαπτισμένους, και δὲν ἦρθε για ὅλον τὸν κόσμον, για κάθε ἀνθρωπο πού ἔχει καλή ψυχή, τί Τοῦρκος, τί Ρωμιός; Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων και πάσης σαρκός, ἀνάπαψε και συγχώρεσε και τὸν Βασίφ - ἐφέντη, πού εἶχε ψυχή πιδ καλή ἀπὸ μᾶς τοὺς χριστιανούς!»

Πρωτοχρονιά στήν Ἄγ

λέγα
ἦταν
ξε ὁ
λόγε
νε τὸ
τὸ σέ
τοὺς
περι
ἄλυκ

πού βοσκούσανε στοὺς μεράδες. Γούμε τήν οἰκογένεια, ὁ πιδ γραμματισμένος γινότανε πάππων - προπάππων.

Ὁ γούμενος κ' οἱ ἀνθρώποι του και με ψηλά τειχιά, πού εἶχε μέσα πολλοὺς ντεπόζιτα, μύλους, και στή μέση ἦτανε ἡ σκευῆς. Αὐτὸ τὸ ζωτικὸ τὸ κάστρο ἦ βουνό, πού τὸ ἔζωνε ή θάλασσα ἀπὸ τὴν κορφή του ἕναν βράχο, ὅπου δέ τέτοιο παράξενο σκέδιο και τόσο μεγάλ στή ρίζα του, κατὰ τή νοτιά.

Ἐνα βράδι, παραμονή τῆς Πρωτοχρονιάς ὁ γερο - γούμενος ὁ Στέφανος, ή τ' ἀνίψια τους, δηλαδή τρεῖς ἀδερφάδες ἕρωνια, και δυὸ ἀδέρφια: ὁ Παρασκευὸς ὕστερα γούμενος στο ποδᾶρι τοῦ θεοῦ μένη με μαλακά ἄσπρα χαλιά, κ' εἶχε ἀρχοντιά. Ἄπ' ὅλα καταλάβαινες πιδ ὅλοι καθόντανε διπλοπόδι.

Ὁ γούμενος ἔμοιαζε σάν ἅγιος Ἄγγελος γυριστή και μεγάλη, τὰ μάτια του ἦτανε και ὅποτε σιμογελοῦσε, γινότανε χαροπὸ του και τὰ μαλλιά του ἦτανε ἀπεριποίητο καθόντανε στο μεντέρι του, και ὅπως λι-

Φώτη Κόντογλου

ΕΡΓΑ

Α'

ΤΟ ΑΪΒΑΛΙ
Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Ζ' έκδοση

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΑΣΤΗΡ»
Α.Λ. & Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 10—ΑΘΗΝΑΙ

1995

έκδοση 1962
έκδοση 1975
έκδοση 1979
έκδοση 1983
έκδοση 1988
έκδοση 1991

by "Astir,, Athens
IN GREECE 1995
060 203 192 1

Αραβικής χαρτογραφίας του δεκάτου έκτου αι-
Πορτουλάν της Μεσογείου, βιβλίο χαρτών
ν Αχμάντ μπν Μουχάμμαντ αλ Σακρί, από το
συνήθη πρακτική των αράβων χαρτογράφων
απεικονίζεται στο επάνω μέρος του χάρτη.
γειος Θάλασσα.

ΙΜΠΝ ΜΠΑΤΤΟΥΤΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ
ΣΤΗΝ ΑΣΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ
1325 - 1354

Εισαγωγή-Μετάφραση-Σημειώσεις

Σίσον Σιαφάκα

ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ

όλοι τους φίλησαν τον αναβολέα της και κατόπιν ξεκίνησε μαζί με τον αδελφό της.

Την άλλη μέρα φθάσαμε σε μια μεγάλη παραλιακή πόλη της οποίας το όνομα έχω ξεχάσει, με πολλά δένδρα και νερά, και κατασκηνώσαμε στα περιχώρα της. Ο διάδοχος του θρόνου, ο αδελφός της χατούν, έφθασε με μια μεγάλη στολή και έναν δυνατό στρατό δέκα χιλιάδων ιππέων. Φορούσε ένα κράνος στο κεφάλι του, και είχε είκοσι πρίγκιπες στα δεξιά του και άλλους τόσους στα αριστερά του. Οι ιππείς αυτοί είχαν ακριβώς την ίδια διάταξη όπως του αδελφού του, αλλά ήταν πιο μεγαλοπρεπείς και περισσότεροι. Η αδελφή του τον συνάντησε φορώντας ένα παρόμοιο φόρεμα με την προηγούμενη περίπτωση και όταν συναντήθηκαν αφίππευσαν και οι δυο ταυτόχρονα. Μια μεταξωτή σκηνή είχε εν τω μεταξύ στηθεί και οι δύο τους πήγαν σε αυτήν, έτσι δεν ξέρω πώς χαιρέτησαν ο ένας τον άλλον. Κατασκηνώσαμε σε μια απόσταση δέκα μιλίων από την Κωνσταντινούπολη και την άλλη μέρα ο πληθυσμός, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, ήρθαν πεζή ή με άλογα, φορώντας τα πλουσιότερα ρούχα τους. Την αυγή, τα τύμπανα άρχισαν να χτυπούν και οι τρομπέτες να σαλπίζουν, τα στρατεύματα ίππευσαν και ο Αυτοκράτορας με τη γυναίκα του, τη μητέρα αυτής της χατούν, ήρθαν, συνοδευόμενοι από τους αξιωματούχους του κράτους και τους αυλικούς. Πάνω από το κεφάλι του βασιλιά υπήρχε ένα κουβούκλιο θρόνου, που το κουβαλούσαν ένας αριθμός ιππέων και πεζών που είχαν στα χέρια τους μακριές σανίδες που η κάθε μια στην κορυφή της είχε κάτι που έμοιαζε με δερμάτινη μπάλα με την οποία ανύψωναν το κουβούκλιο. Στο κέντρο του κουβούκλιου υπήρχε κάτι σαν κιόσκι το οποίο υποβάσταζαν ιππείς με σανίδες. Όταν ο Αυτοκράτορας πλησίασε, τα στρατεύματα ανακατεύτηκαν το ένα με το άλλο σηκώνοντας πολλή σκόνη. Δεν μπορούσα να προχωρήσω ανάμεσα τους, έτσι έμεινα κοντά στις αποσκευές της χατούν, φοβούμενος για τη ζωή μου. Μου είπαν ότι όταν η χατούν πλησίασε τους γονείς της, αφίππευσε και φίλησε το έδαφος που ήταν μπροστά τους, και κατόπιν φίλησε τις δύο οπλές των αλόγων τους και τα κύρια μέλη της συνοδείας της έκαναν το ίδιο.

Η είσοδος μας στην Κραταιά Κωνσταντινούπολη έγινε γύρω στο μεσημέρι ή λίγο αργότερα, και όλες οι καμπάνες χτυπούσαν, μέχρι που οι ουρανοί τρεμούλιασαν από τις κωδωνοκρουσίες τους. Όταν φθάσαμε στην πρώτη πύλη του παλατιού,

βρήκαμε περίπου εκατό άνδρες, μ' έναν δρο, και τους άκουσα να λένε: *Σαρα*: σημαίνει Μουσουλμάνοι. Δεν μας άφησαν αυτοί που ήσαν με τη χατούν είπαν ότι της, απάντησαν: «Δεν μπορούν να μη άδεια». Έτσι παραμείναμε στην πύλη. Δεία της χατούν έστειλε έναν αγγελιαφ ενώ αυτή ήταν ακόμα με τον πατέρα μας και αυτός έδωσε διαταγή ότι μπορούσαμε παραχώρησε ένα σπίτι δίπλα σ' αν επίσης μια διαταγή για μας, ότι δεν θα όπου και αν πηγαίναμε στην πόλη, και διάβασαν και στα παζάρια. Μείναμε μένοντας δώρα από τη χατούν, όπως α κοτόπουλα, βούτυρο, φρούτα, ψάρια, ημέρα ο σουλτάνος μας δέχτηκε σε ακρό

Ο Αυτοκράτορας της Κωνσταντινούπ γυιος του Αυτοκράτορα Γεωργί (Γεώργ αυτοκράτορας Γεώργιος, ζούσε ακόμα, το μοναστικό βίο, αφιερώνοντας τον ε πράξεις και στις εκκλησίες, παραχωρ γυιο του. Θα μιλήσουμε γ' αυτόν αργό αφού φθάσαμε στην Κωνσταντινούπολι τον ινδό σκλάβο της Σουνμπούλ και αν λάτι. Περάσαμε τέσσερις πύλες, που η στις οποίες υπήρχαν στρατιώτες με τα ό γός ήταν πάνω σε μια εξέδρα στρωμένη με στην πέμπτη πύλη, ο σκλάβος Σου αφού πήγε για λίγο μέσα ξαναγύρισε με ληνες που με έψαξαν για να δουν ότι ε χαίρι. Ο αξιωματικός μου είπε: «Αυτό που πάει να δει το βασιλιά, ευγενής ή ντόπιος, πρέπει να ψαχτεί». Το ίδιο π

1. Αυτοκράτορας εκείνη την εποχή ήταν ο Αν Ανδρόνικου του 2ου. Δεν μπορούμε να εξηγήσει αποκαλεί τον Αυτοκράτορα Ανδρόνικο τον 2ο (1328, έγινε μοναχός και πέθανε στις 13 Φεβρου τίτλος του Τακφούρ (από το αρμενικό Ταγκαβόρ τους μουσουλμάνους συγγραφείς στον Αυτοκρά τους ίδιους, στον βασιλιά της Κίνας το όνομα Φα την περσική μετάφραση του κινέζικου «Υιός του (

και στην Ινδία. Αφού με ψάξανε ο υπεύθυνος της πόλης την άνοιξε. Τέσσερις από τους άνδρες με περικύκλωσαν, δύο από αυτούς κρατούσαν τα μανίκια μου, οι δύο άλλοι ήταν πίσω μου, και με φέρανε σε μία μεγάλη αίθουσα, οι τοίχοι της οποίας ήταν μωσαϊκά, τα οποία απεικόνιζαν φηγούρες ανθρωπόμορφες και μη. Στο κέντρο υπήρχε τρεχούμενο νερό με δένδρα τριγύρω, και άνδρες στεκόντουσαν δεξιά και αριστερά, χωρίς να βγάζουν μιλιά. Στο κέντρο στεκόντουσαν άλλοι τρεις άνδρες στους οποίους με παρέδωσαν οι τέσσερις προηγούμενοι. Αυτοί αφού κράτησαν τα ρούχα μου όπως και οι άλλοι, και αφού κάποιος άλλος τους έκανε νεύμα, με οδήγησαν μπροστά¹. Ένας από αυτούς ήταν εβραίος, ο οποίος μου 'πε στα Αραβικά: «Μη φοβάσαι, αυτό είναι έθιμό τους, που κάνουν με τον οποιονδήποτε που μπαίνει. Εγώ είμαι ο διερμηνέας και κατάγομαι από τη Συρία». Έτσι τον ρώτησα πώς να χαιρετήσω τον Αυτοκράτορα, και αυτός μου 'πε να πω *Ας-σαλάμ Αλέικουμ*. Μετά φθάσαμε σ' ένα μεγάλο περίπτερο, όπου και καθόταν ο Αυτοκράτορας στο θρόνο του, μαζί με τη γυναίκα του τη μητέρα της χατούν, μπροστά του. Στα πόδια του θρόνου ήταν η χατούν και τα αδέρφια της, στα δεξιά τους υπήρχαν έξι άνδρες, στα αριστερά τους τέσσερις, πίσω τους άλλοι τέσσερις, όλοι τους οπλισμένοι. Ο Αυτοκράτορας μου έγενεψε πριν τον χαιρετήσω και τον πλησιάσω, να καθίσω κάτω για ένα λεπτό, για να καταλαγιάσει ο φόβος μου. Αφού έγινε έτσι τον χαιρέτησα και τον πλησίασα και μου έγενεψε να καθίσω, αλλά εγώ δεν το έκανα αυτό. Με ρώτησε για την Ιερουσαλήμ, τον Ιερό Βράχο, την Εκκλησία του Ιερού Τάφου, το λίκνο του Ιησού και τη Βηθλεέμ, και για την πόλη του Αβραάμ, και μετά για τη Δαμασκό, το Κάιρο, το Ιράκ και την Ανατόλια, και εγώ του απάντησα σε όλα, ο Εβραίος ήταν ο διερμηνέας μας. Ο Αυτοκράτορας ευχαριστήθηκε με τις απαντήσεις μου και είπε στους γιους του: «Να φερθείτε σ' αυτόν τον άνθρωπο με τιμές και να εξασφαλίσετε την ασφάλειά του». Κατόπιν μου απένειμε ένα τιμητικό ένδυμα, και μου 'δωσε και ένα άλογο σελωμένο, και μια ομπρέλλα σαν αυτή που ο ίδιος κουβαλούσε πάνω από το κεφάλι του, σημάδι προστασίας. Τον παρακάλεσα να μου δώσει και κάποιον ο οποίος θα τριγύριζε μαζί μου στην πόλη

1. Το εθιμοτυπικό της βυζαντινής αυλής το οποίο περιγράφεται εδώ, υιοθετήθηκε αργότερα από τους οθωμανούς σουλτάνους οι οποίοι κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη.

κάθε μέρα, για να μπορώ να δω τα θεοθέατά της, και να μιλήσω γι αυτά στ έκανε όπως του ζήτησα. Έχουν συνήθει το επίσημο ένδυμα του βασιλιά και ι παρελαύνει τριγύρω με τρομπέτες και μπορεί να τον δει ο κόσμος. Αυτό κ Τούρκους που έρχονται από την περιζμπέκ, έτσι ώστε να μην τους ενοχλήσο με μένα.

Η πόλη είναι τεράστια και αποτελεί χωρίζονται από έναν μεγάλο ποταμό [τιος Κόλπος], στον οποίο υπάρχει άπλιότερα υπήρχε επάνω του μια πέτρινη με τον καιρό, και το πέρασμα τώρα γίρος της πόλης στην ανατολική όχθη εκεί είναι η κατοικία του Αυτοκράτορ υπόλοιπου πληθυσμού. Οι δρόμοι της μένοι με πλάκες, το κάθε παζάρι έχει νύχτα, και η πλειοψηφία των πωλητών σ' αυτά είναι γυναίκες. Η πόλη βρίσκεται λόφου που προχωρά μέσα στη θάλασσα το πλάτος του δε είναι το ίδιο ή και μ του λόφου υπάρχει μια μικρή ακρόπολι τοκράτορα. Γύρω από αυτόν τον λόφο περιβάλλει την πόλη, και που είναι πολ να παρθεί με επίθεση από τη θάλασσα δεκατρία πυκνοκατοικημένα χωριά. Η στο κέντρο αυτού του τμήματος της πόστη δυτική όχθη, λέγεται Γαλατάς, κα γκοι χριστιανοί που μένουν εδώ. Ανόχουν Γενοβέζοι, Βενετοί και κάτοικοι υπήκοοι του βασιλιά της Κωνσταντινισαν αρχηγό τους κάποιον από αυτούς εγκρίνουν, και ονομάζουν *Κόμη*. Πληρο στο βασιλιά της Κωνσταντινούπολιστατούν εναντίον του, και αυτός τους Πάπας κάνει ειρήνη ανάμεσά τους. Ό και ο λιμένας τους είναι ένας από τους σμο. Είδα εκεί περίπου εκατό γαλέρες τα δε μικρά πλοία ήταν τόσα πολλά πμετρηθούν. Τα παζάρια σε αυτό το μέρο

αλλά βρώμικα, και ένα βρωμερό ποταμάκι κυλάει ανάμεσά τους. Οι εκκλησίες τους επίσης είναι βρώμικες και φτωχικές.

Για τη μεγάλη εκκλησία μπορώ μόνο να περιγράψω το εξωτερικό της, γιατί δεν είδα το εσωτερικό της. Την ονομάζουν Αγία Σουφίγια [Αγία Σοφία] και λένε ότι την έκτισε ο Αζάφ, ο γιος του Μπερεχία, ο οποίος ήταν ξάδερφος του Σολομώντα. Είναι μία από τις μεγαλύτερες εκκλησίες των Ελλήνων και περιβάλλεται από ένα τοίχο έτσι ώστε να δείχνει σαν μια πόλη. Έχει δεκατρείς πύλες και ένα ιερό περίβολο που είναι μακρύς περίπου ένα μίλι και κλείνει με μια μεγάλη πύλη. Κανείς δεν εμποδίζεται αν θέλει να περάσει αυτόν τον περίβολο, και πράγματι πήγα και εγώ με τον πατέρα του βασιλιά¹ μοιάζει δε σαν αίθουσα ακροάσεων στρωμένη με μάρμαρο, και διασχίζεται από ένα ρυάκι το οποίο βγαίνει από την εκκλησία. Έξω από την πύλη αυτής της αίθουσας υπάρχουν εξέδρες και μαγαζιά, κυρίως ξύλινα, όπου κάθονται οι δικαστές τους και οι αρχαιοφύλακες των γραφείων τους. Στην πύλη της εκκλησίας υπάρχουν στοές όπου κάθονται οι φύλακες που σκουπίζουν τους διαδρόμους, ανάβουν τους λύχνους της και κλείνουν τις πύλες της. Δεν αφήνουν κανένα να μπει αν αυτός δεν προσκυνήσει τον τεράστιο σταυρό εκεί, για τον οποίο λένε ότι είναι λείψανο εκείνου πάνω στον οποίο ο ψευτο-Ιησούς σταυρώθηκε¹. Αυτός είναι επάνω από την πύλη της εκκλησίας θαμμένος σε μια χρυσή θήκη με ύψος περίπου δέκα πήχεις και σταυρωτά σ' αυτόν υπάρχει μία παρόμοια χρυσή θήκη έτσι ώστε να σχηματίζεται ένας σταυρός. Αυτή η πύλη είναι όλη καλυμμένη με πλάκες ασημιού και χρυσοῦ και τα δύο της ρόπτρα είναι φτιαγμένα από καθαρό χρυσάφι. Μου είπαν ότι ο αριθμός των μοναχών και των ιερέων αυτής της εκκλησίας ξεπερνάει τις χιλιάδες, και ότι μερικοί από αυτούς είναι κατευθείαν απόγονοι των αποστόλων, και ότι μέσα σ' αυτήν υπάρχει μια άλλη εκκλησία αποκλειστικά για γυναίκες, που περιέχει χίλιες παρθένες και ακόμα περισσότερες ηλικιωμένες γυναίκες που έχουν αφοσιωθεί σε θεάρεστες πράξεις. Είναι έθιμο δε ο βασιλιάς, οι ευγενείς και ο λαός να έρχονται κάθε πρωί να επισκέπτονται την εκκλησία. Ο Πάπας έρχεται να την επισκεφθεί μία φορά το χρόνο. Όταν είναι τέσσερις μέρες ταξίδι μακριά από την πόλη, ο βασιλιάς πάει να τον συναντήσει και αφιππεύει μπροστά

1. Οι Μουσουλμάνοι πιστεύουν ότι ο Ιησούς ανελήφθη στους ουρανοῦς και κάποιος που του έμοιαζε σταυρώθηκε στη θέση του.

του και όταν μπαίνουν στην πόλη προϋ του. Κατά τη διαμονή του στην Κωνσταντινούπολη έρχεται να τον χαιρετήσει κάθε πρωί.

Το μοναστήρι είναι το χριστιανικό σκευτικό οίκου στους Μουσουλμάνους νούπολη υπάρχουν πάρα πολλά τέτοια τους είναι και το μοναστήρι που ο βασιλιάς έβγαζε από την Ισταμπούλ και απέναντι α μοναστήρια έξω από τη μεγάλη εκκλησία μπαίνει κάποιος. Αυτά τα δύο μοναστήρια έναν κήπο που τον διασχίζει ένα ρυάκι δροσερό κι τό άλλο για γυναίκες. Στο καθέκτο κλησία και περιβάλλονται από τα κελλια μοναστήρι έχει στην κατοχή του μεγάλα κτήρια σμό και τη συντήρηση των αφιερωμένων κάθε μοναστήρι υπάρχει μία μικρή μοναστηριακή βίβλος του βασιλιά που το έκτισε, από αυτούς τους βασιλιάδες φτάνοντας ντα ή των εβδομήντα, χτίζουν ένα μοναστήρι εξουσία στους γιους τους και αυτοί κληθύνονται για την υπόλοιπη ζωή τους. Χτίζουν αυ δεικνύοντας σπουδαία μεγαλοπρέπεια από μάρμαρο και με πολλά μωσαϊκά. Μερικοί μαζί με τον Έλληνα που ο βασιλιάς κληθύνεται Μέσα υπήρχε μία εκκλησία στην οποία παρθένες με ξυρισμένα κεφάλια και σκουφιά. Ήταν ασυνήθιστα όμορφες και ασκητικής ζωής τους. Ένας νεαρός κά και τους διάβαζε το ευαγγέλιο με μία γλώσσα υπήρχαν άλλοι οχτώ νεαροί σε άμδα και όταν τελείωνε το διάβασμα ο πρώτος κάποιος άλλος. Ο Έλληνας μου είπε: «Ναι κόρες βασιλιά που έχουν αφιερώσει υπηρεσία της εκκλησίας και τα αγόρια γιοι βασιλιάδων». Μπήκα μαζί του επου υπήρχαν οι κόρες υπουργών, διοικητών ανδρών της πόλης, και σε άλλα όπινες γυναίκες και χήρες, και σε άλλες όπινες κάθε εκκλησία περιείχε περίπου επληθυσμός της πόλης είναι καλόγεροι, α οι εκκλησίες δεν μπορούν να μετρηθούν

ρας τους¹. Οι κάτοικοι της πόλης, στρατιώτες και πολίτες, μικροί και μεγάλοι, κουβαλούν πάνω από το κεφάλι τους μεγάλες ομπρέλλες ηλίου, καλοκαίρι και χειμώνα, και οι γυναίκες φοράνε μεγάλα τουρμπάνια.

λ.σ. 137.

Ήμουν μια μέρα έξω, με τον Έλληνα οδηγό μου, όταν συναντήσαμε τον πρώην βασιλιά Γεώργιο, ο οποίος είχε γίνει μοναχός. Περιπατούσε πεζός, φορώντας ένα μάλλινο σκουφί, και είχε μια μακριά λευκή γενειάδα κι ευγενικό πρόσωπο με αποτυπωμένα πάνω του τα ίχνη της ασκητικής ζωής. Μπροστά του και πίσω του υπήρχαν άλλοι μοναχοί, αυτός δε είχε μία ράβδο στο χέρι του και ένα κομπολόγι για προσευχές στο λαιμό του. Όταν τον είδε ο Έλληνας ξεπέζεψε και μου 'πε: «Αφίπτευσε, γιατί αυτός είναι ο πατέρας του βασιλιά». Όταν ο οδηγός μου τον χαιρέτησε, αυτός τον ρώτησε για μένα, κατόπιν σταμάτησε και με ζήτησε. Πήρε το χέρι μου και είπε στον Έλληνα (που μιλούσε τα Αραβικά). «Πες σ' αυτόν το Σαρακηνό (ενοώντας Μουσουλμάνο), ότι σφίγγω το χέρι που μπήκε στην Ιερουσαλήμ και το πόδι που περπάτησε μέσα στο Ναό του Βράχου και τη μεγάλη εκκλησία του Ιερού Βράχου και της Βηθλεέμ». Ένωσα κατάπληξη για την καλή γνώμη που είχαν για κάποιον, ο οποίος αν και δεν ανήκε στη δική τους θρησκεία, είχε επισκεφθεί αυτά τα μέρη. Κατόπιν πήρε το χέρι μου και καθώς προχωρήσαμε μαζί με ρώτησε για την Ιερουσαλήμ και τους Χριστιανούς που ζούνε εκεί. Μπήκα μαζί του στον ιερό περίβολο της εκκλησίας που περιέγραφα παραπάνω. Όταν πλησιάσαμε στην κύρια πύλη, μία ομάδα ιερέων και μοναχών, ήρθε να τον προϋπαντήσει, γιατί αυτός είναι ένας από τους αρχηγούς του μοναστικού βίου, και δλέποντάς τους άφησε το χέρι μου. Εγώ του είπα: «Θα ήθελα να μπω στην εκκλησία μαζί σας». Τότε αυτός είπε στο διερμηνέα: «Πες του ότι όποιος μπαίνει πρέπει πρώτα να προσκυνήσει το μεγάλο σταυρό, γιατί αυτός είναι ένας απαράβατος παλιός κανόνας». Έτσι τον άφησα και αυτός μπήκε μόνος του και δεν τον είδα ξανά. Αφού άφησα το βασιλιά πήγα στο παζάρι των γραμματικών όπου με πρόσεξε ο δικαστής, και έστειλε κάποιους από τους βοηθούς του να ρωτή-

1. Ο αριθμός των εκκλησιών και των καλογέρων της Κωνσταντινούπολης φαίνεται ότι έκανε μεγάλη εντύπωση σε κάθε περιηγητή. Ο Bertrand de la Broquière, ο οποίος πέρασε εκεί τον χειμώνα του 1432-3, υπολογίζει τον αριθμό των εκκλησιών σε 3.000 το οποίο υποδηλώνει ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ζούσε σε μοναστήρια.

σει τον Έλληνα για μένα. Μαθαίνοντι σουλμάνος λόγιος ζήτησε να με δει και 'Ηταν ένας ηλικιωμένος άνδρας με ευγερούσε τα μαύρα ράσα ενός μοναχού, και γραφείς που έγγραφαν. Σηκώθηκε γι σηκώθηκαν επίσης και οι σύντροφοί του φιλοξενούμενος του βασιλιά και θα σε ρώτησε για την Ιερουσαλήμ, τη Συρία, σασε οι δυο μας για μεγάλο διάστημα ζευτεί εν τω μεταξύ τριγύρω του, και έρθεις στο σπίτι μου για να σε φιλοξε εγώ έφυγα, αλλά δεν τον είδα ξανά.

Όταν οι Τούρκοι που ήσαν στη συν λαβαν ότι αυτή ακολουθούσε τη θρησκ ότι ήθελε να παραμείνει με αυτόν, της επιστρέψουν στη χώρα τους. Αυτή του και έστειλε έναν εμίρη τον Σαρούγια για να τους συνοδέψει στη χώρα τους και εμένα και μου 'δωσε τριακόσια απ ρια, τα οποία λέγονται *μπαρμπάρα*¹, κ ματα και χίλια ασημένια νομίσματα δι και υφάσματα και δύο άλογα τα οποία της και με παρέδωσε στο Σαρούγια. Τη φυγα αφού είχα μείνει στην πόλη της Φθάνοντας στα σύνορα, όπου είχαμε α της συντροφιάς και τα αμάξια, μαζευτή ζι και πήραμε το δρόμο της επιστροφής Σαρούγια ήρθε μαζί μας μέχρι το Μπα φιλοξενήσαμε για τρεις μέρες και κατόπ του. Αυτά συνέβησαν στην καρδιά του θιζα να φοράω τρία γούνινα παλτά και νια, το ένα φοδραρισμένο και στα πό μπότες, και από πάνω τους άλλο ένα ζε μα αλόγου φοδραρισμένες με δέρμα αρ ζεστό νερό κοντά στη φωτιά, αλλά κάθι νε στη στιγμή. Όταν έπλενα το πρόσωπ στη γενειάδα μου και πάγωνε και όταν τ σαν να έπεφτε χιόνι. Νερό που έσταζ

1. Μπαρμπάρα = υπέρπυρον, το (τότε) υπο ντίου.

της πόλης, σταγόνες και τοίχες, μι-
 θάδων πάνω από το κεφάλι τους μεγάλης
 οκαθί και χειμώνα, και οι γυναίκες φο-
 να. 15
 να, με τον ελληνα οδηγό μου, όταν συνα-
 οισιά Τεωρίο, ο οποίος είχε γίνει μονα-
 ος, φοδεώντας ένα μάλλινο σκουφί, και
 νευεία κι ευγενικό πρόσωπο με ατο-
 κίχλη τις ασκητικές ζωής. Μπροστά του
 άλλοι μοναχοί, αυτός δε είχε μια άδωδο
 κομπολόγι για προσευχές στο λαιμό του.
 νας επεξήψε και μου πε: «Αφίπνεε,
 ιτέδας του βασιλιά». Όταν ο οδηγός μου
 τον οδηγώ για μένα, καθόπιπ σταμάτησε
 «Χέρι μου και είτε στον Έλληνα (που
 «Πες σ' αυτόν το Λαοακηνο (ενοώωντας
 φιλγω το χέρι που μπήκε στην Ιερούσα-
 εδάτησε μέσα στο Ναό του Βράχου και
 ου Ιερού Βράχου και της Βηθζέι». Ε-
 την καλή γνώμη που είχα για κάποιον,
 ήκε στη δική τους θρησκεία, είχε επισκε-
 ατόπιπ πήγε το χέρι μου και καθώς προ-
 ησε για την Ιερούσαλήμ και τους Χρι-
 κει. Μπήκα μαζί του στον ιερό περίβολο
 διεύδησα σταδατών. Όταν τήρησα αμα-
 οτιδά εδών και ποίναχών, ηθε να τον
 κντός είνα νας από τους αδελφούς του
 βάπεονάς τους άφησε το χέρι μου. Εγω
 να ήπιω στην εκκλήσια μαζί σας». Τότε
 να: «Πες του ότι οποιος μεταίπει πδε-
 ει το μεγάλο σκουφό, γιατί αυτός είναι
 ίος κανόνας». Έτσι τον άφησα και αυτός
 εν τον είδα ξανά. Αφού άφησα το βασι-
 των λαπίπικιών όπου με πρόσεξε ο δι-
 κτοίους από τους βοηθούς του να δωτη-

1. Μπαδρτάα = υπερευθον, το (τότε) υποτιμήτενο νόμισμα του Βυζα-
 ντιου.
 σαι τον Έλληνα για μένα. Μθαίνοντας ότι ήμον ένας μου-
 σουμάνας λόγιος ζήτησε να με δει και έτοι πήγα κοντά του.
 ήταν ένας ηλίκιωμένος άδωδας με ευγενικό πρόσωπο, που φο-
 ρώσε τα μάδηα ενός μοναχού, και είχε μπροστά του δε-
 κα γδαφείς που έγδαφαν. Ζηκώθηκε για να με προδώσαντησει,
 σηκώθηκαν επίση και οι σνντοφοί του, και μου πε: «Είμαι
 φιλόξενούμενος του βασιλιά και θα σε τιμήσομιε». Κατόπιπ με
 δωήσε για την Ιερούσαλήμ, τη Ζυδαία, την Αίλυπτο και μάλη-
 σμα με ο δυο μας για μεγάλο διάστημα. Ένα πρήθος είχε μα-
 ζυρεί εν το μετάξι τγδ γνυθώ του, και αυτός ειπε: «Πδέπτε να
 εδθείς στο σπίτι μου για να σε φιλόξενησω». Μετά απ' αυτό
 εγω έφυγα, αλλά δεν τον είδα ξανά.
 Όταν οι Τυρκοί που ήσαν στη συνοβεία της Χατον κατά-
 γαν ότι αυτή ακουούθωσε τη θρησκεία του πατέρα της και
 ότι ήθε να παδαμείνει με αυτόν, της ζήτησαν την άδεια να
 επιστήσουν στη χώδα τους. Αυτή τους έκανε πλύσια δώδα
 και έοτεια έναν εμιόη τον Λαδονία με πέντακόσιους λιπείς
 για να τους συνοδέψει στη χώδα τους. Ζήτησε επίσης να δει
 και είνα και μου δωσε τρικάσια από τα χέρια τους δηνά-
 ρια, τα οποία λέγονται *ππαδπάδα*, και δεν είναι καλά χή-
 ατα και χιλιά ασηπεία νομίσματα βεπτικά, μαζί με δούχα
 και υφάσματα και δυο άλογα τα οποία ήταν δώδο του πατέρα
 της και με παδέωσε στο Λαδονία. Την αποχαιρέτησα και ε-
 φυγα αφού είχα πέπει στην πόλη της ένα και έξι μέδες.
 Φθάοντας στα ούνοδα, όπου είχαπέ αψησε τους υλόγιους
 της σνντοφώδας και τα αμάξια, ηαζεσθηκάιε και και πάλι όλοι μα-
 ζί και πηδαπέ το δούχο της επιστοφής με έσοα από την έρημο. Ο
 Λαδονία ηθε με μαζί μες ηέχι το Μπαδρτάα Ζαγτόν, όπου τον
 φιλόξενησα με για τείς μέδες και κατόπιπ γνυθώσε στην πατιδία
 του. Αυτά σννέδησαν στην καθορία του χηπείωνα και εγω σνν-
 θίνα να φοδεώ τγδ γνούνα πατά και δυο ζευγάκια κανζλό-
 να, το ένα φοδεοδιδιδιήτενο και στα πόδια μου είχα με άλληνε-
 πότες, και από πάνω τους άλα ο ζευγάδι πότες από δέ-
 πτα άδων ουδοδιδιδιήτενες με δέματα αδοκόνας. Ηλένδμονα με
 ζστο νεό κοντά στη φωία, αλλά κάρθε σταδνα νεδο κανόνας
 εν στη έρημη. Όταν έφάνα το πρόσωπο μου το νεό κανόνας
 στη γνεβία μου και πάωνε και όταν το τίναξα να φύγει ήταν
 σαν να έπρεπε χιόνι. Νεδό που έοταζε από τη μέρη πάλωνε

πάνω στο μουστάκι. Ήταν αδύνατο να ανέβω στο άλογό μου από τα πολλά ρούχα που φορούσα και οι σύντροφοί μου με βοηθούσαν για να μπορέσω να καθίσω στη σέλα.

Φθάνοντας στο Χατζ Ταρχάν [Αστραχάν], όπου και είχαμε χωρίσει με το Σουλτάνο Ουζμπέκ, ανακαλύψαμε ότι είχε μετακινηθεί στην πρωτεύουσα του βασιλείου του όπου και ζούσε. Ταξιδέψαμε πάνω στον ποταμό Ιτίλ [Βόλγα] ο οποίος ήταν παγωμένος και σπάγαμε ένα κομμάτι πάγου όποτε θέλαμε νερό, και το θάζαμε σ' ένα καζάνι μέχρι να λειώσει, οπότε το χρησιμοποιούσαμε για να πιούμε και να μαγειρέψουμε. Την τέταρτη μέρα φθάσαμε στη Σαρά, η οποία είναι η πρωτεύουσα του σουλτάνου. Τον επισκεφθήκαμε, και αφού του δώσαμε όλες τις απαντήσεις που γύρευε για το ταξίδι μας και το βασιλιά των Ελλήνων και την πόλη, έδωσε διαταγές για τη συντήρησή μας και το πού θα βρίσκαμε κατάλυμα. Η Σαρά είναι μια από τις ομορφότερες πόλεις τεράστια σε έκταση, με χιλιάδες κατοίκους, ωραία παζάρια και φαρδείς δρόμους. Ξεκινήσαμε μια μέρα με τα άλογά μας και κάποιον από τους προύχοντες της πόλης με σκοπό να κάνουμε μια δόλτα για να δούμε το μέγεθός της. Εμείς μέναμε στη μία άκρη της πόλης, και ξεκινήσαμε το πρωί, ήταν δε περασμένο μεσημέρι όταν φθάσαμε στην άλλη άκρη. Μια άλλη μέρα διασχίσαμε κατά πλάτος την πόλη και το ταξίδι μας να πάμε και να γυρίσουμε μας πήρε μισή μέρα, και αυτό μέσα από μια συνεχή σειρά σπιτιών, χωρίς ερείπια και χωρίς καθόλου περιβόλια. Έχει δεκατρία καθεδρικά τζαμιά, και πολλά άλλα μικρότερα. Οι κάτοικοι ανήκουν σε διάφορα έθνη, ανάμεσά τους υπάρχουν Μογγόλοι, που είναι και οι κάτοικοι και κυβερνήτες της χώρας, και είναι εν μέρει μουσουλμάνοι, Ας [Οσέτες] οι οποίοι είναι μουσουλμάνοι, και Κιπτσάκ, Κιρκάσιοι, Ρώσοι και Έλληνες, οι οποίοι είναι όλοι χριστιανοί. Κάθε εθνότητα ζει σε χωριστή γειτονιά με τα δικά της παζάρια. Έμποροι και περαστικοί από το Ιράκ, την Αίγυπτο, τη Συρία και από αλλού ζούνε σε μία γειτονιά που περιτριγυρίζεται από τείχος, για να προστατεύει την περιουσία τους.